

Prymat ewangelizacji

Wstęp

Ewangelizacja to zadanie głoszenia Dobrej Nowiny o zbawieniu w Jezusie Chrystusie w taki sposób, aby zachęcać ludzi do wchodzenia z Nim w relację. Niemniej nie należy błędnie postrzegać takiego głoszenia jako kolejnego „zadania” czy „posługi” w Kościele. Tym bardziej nie powinno się go delegować do „parafialnego zespołu ewangelizacyjnego”. Ewangelizacja jest odpowiedzią Kościoła na „Ostatni nakaz” w którym Jezus mówi do swoich uczniów: „Idźcie i czyńcie uczniów” i jako taka stanowi obowiązek całego Kościoła. Papież Paweł VI uczył, że ewangelizacja jest „Najgłębszą tożsamością Kościoła” i że „Kościół istnieje po to, by ewangelizować”. Dlatego też, zamiast uznawać, że ewangelizacja stanowi powinność Kościoła należy włączyć ją do naszej metodyki działania i w takim duchu wpływać na wszystko, co robimy.

Czasami ludzie twierdzą, że życie w wierze jest sposobem, w jaki dokonują dzieła ewangelizacji. I to prawda, ta droga powinna stanowić punkt wyjścia. Ale czasem cytują też zdanie przypisywane św. Franciszkowi: „Głoście Ewangelię w każdym momencie, a jeśli to konieczne, posługujcie się słowem”. Ten cytat jest problematyczny z trzech powodów: po pierwsze, św. Franciszek nigdy tego nie powiedział; po drugie, nie jest to prawda; i po trzecie, on sam tego nie czynił: Święty Franciszek cały czas używał słów - a kiedy ludzie nie chcieli go słuchać, głośił kazania ptakom! Papież Paweł VI powiedział w Ewangeli Nuntiandi, że „wcześniej czy później świadectwo życia musi ustąpić Słowu życia”. Innymi słowy, to co zaczyna się od świadectwa, musi prowadzić do wyraźnego głoszenia Jezusa Chrystusa - inaczej nie jest to prawdziwa ewangelizacja.

Ze względu na to, że zadania takie jak katecheza przysłaniają ewangelizację, należy celowo poświęcać nieproporcjonalnie dużo czasu, energii i zasobów na dzieło ewangelizacji. Jeśli nie będzie to świadomy wysiłek z naszej strony, najważniejsze zadanie Kościoła, jakim jest czynienie kształtowanie, wyposażanie i wysyłanie uczniów, zostanie zagłuszone przez wszystko inne, co wymaga naszego czasu, środków i uwagi.

Ewangelizacja, posłannictwo uczniów i katecheza

Słowami można się posługiwać na różne sposoby, dlatego warto wypracować wspólne stanowisko, jak należy rozumieć pojęcia ewangelizacji i posłannictwa uczniów.

1. Ewangelizacja

Ewangelizacja polega na niesieniu Ewangelii Jezusa, Dobrej Nowiny, do ludzi tak, by mogli dokonać wyboru pójścia za Nim i wstąpienia do grona jego uczniów.

2. Uczeń

Uczeń to ktoś, kto spotkał się z przemieniającą mocą Jezusa w swoim życiu, poddał się Jego woli i postanowił Go naśladować.

Czasami pomocne jest rozróżnienie, przynajmniej teoretyczne, pomiędzy tym, kim jest „uczeń początkujący”, „uczeń wzrastający” i „uczeń wyposażony (lub pełniący posłannictwo misyjne)”. Ktoś, kto jest na początku swojej drogi posłannictwa uczniów może potrzebować więcej wsparcia, zachęty i formacji niż ktoś, kto jest już na tej drodze. Często nowi uczniowie wykazują szczególną gorliwość do dzielenia się swoją wiarą z innymi, ale wszyscy uczniowie mogą zostać tak wyposażeni, by bardziej skutecznie realizować to zadanie.

3. Katecheza

Katecheza to systematyczne przedstawianie wiary w taki sposób, aby rozbrzmiewała w sercu katechizowanego ucznia.

Katechezę (kształtowanie uczniów) musi poprzedzać ewangelizacja (czynienie uczniów). Katecheza nie służy temu, by ludzie dowiadywali się o Bogu, ale aby go poznali. W tym sensie katecheza powinna zawsze zawierać element ewangelizacji, zapraszania ludzi do relacji z objawiającym się im Bogiem.

Jako Kościół tradycyjnie wkładamy wiele wysiłku i środków w nauczanie (katechezę), choć osiągnięte rezultaty często niosą rozczarowanie. Żyjemy w kulturze katechezy (zwłaszcza katechezy dla dzieci), ale potrzeba nam kultury ewangelizacji. Jak możemy wprowadzić wymiar ewangelizacyjny do naszych programów katechetycznych, a zwłaszcza do przygotowania do sakramentów?

Kultura ewangelizacji

Jeśli ewangelizacja ma przenikać wszystko, co robimy, potrzeba nam kultury ewangelizacji, w której wszystko, co robimy, stawia na pierwszym miejscu potrzeby tych, którzy jeszcze nie przeszli ewangelizacji. A to oznacza, że musimy zapewnić element ewangelizacji w każdym aspekcie życia parafialnego.

1. Zmiana paradygmatu

Dawniej ludzie chodzili do kościoła, bo wierzyli. Oczekiwali, że doświadczenie kościoła utwierdzi ich w wysiłkach na rzecz chrześcijańskiego życia. Często chodzili do kościoła, nie szukając prawdziwej więzi z księdzem lub swoimi współwyznawcami. Był to paradygmat „Believe, Behave, Belong” [*Wierz, stosownie się zachowuj, doświadczaj przynależności*].

Dziś badania wykazują, że ludzie, którzy chodzą do kościoła tylko przy szczególnych okazjach, poszukują więzi lub miejsca, w którym mogą czuć się dowartościowani i zmienić coś w swoim życiu. Jeśli dają im to poczucie komfortu mogą otworzyć się na możliwość doznania łaski wiary. Jeśli osiągną wiarę są bardziej skłonni do zmiany stylu życia. Innymi słowy, współczesny paradygmat to „Belong, Believe, Behave” [*Doświadczaj przynależności, wierz, stosownie się zachowuj*].

Jak ta „zmiana paradygmatu” może wpłynąć np. na treść naszych homilii?

2. Serdeczne przyjęcie

Jeżeli najważniejszą rzeczą w nowym paradygmacie jest „doświadczanie przynależności” pojawia się wniosek, że najważniejszą posługą w naszych parafiach jest serdeczne przyjęcie innych. W jaki sposób możemy świadomie okazywać gościnność podczas wszystkich naszych wydarzeń? Czy mamy osoby wyznaczone do przyjmowania osób, które uczestniczą w dowolnym wydarzeniu w naszej parafii? Jaki poczęstunek podajemy (jak wiele było

spotkań parafialnych, w których uczestniczyliście, na których podawano nieświeże kremówki?). Serdeczne przyjęcie polega między innymi na odpowiednim powitaniu przybyłych osób, ale wykracza daleko poza taki zakres. Ważne jest również to, aby nasze obiekty były czyste, schludne i w należyтым porządku. I abyśmy w naszych homiliach i ogłoszeniach unikali posługiwania się „językiem wewnętrznym” który ze swej natury wyklucza osoby spoza danego grona.

3. Goście czy gospodarze?

Czy nasi parafianie przychodząc do kościoła postrzegają siebie jako „gości” czy „gospodarzy”? Gość naturalnie oczekuje, że ktoś się nim zajmie i otoczy go opieką. Gospodarz natomiast podejmuje wysiłek podjęcia gościa i roztoczenia nad nim takiej opieki. Gospodarz przygotowuje się i poświęca (np. rezygnuje z miejsca), gospodarz przyjmuje gości i sprawia, że czują się oni swobodnie i - co najważniejsze - gospodarz zaprasza ludzi do przyjścia na uroczystość.

4. Msza Święta nie jest ewangelizacją

Piękna celebra Mszy Świętej może wywrzeć głęboki wpływ na niewierzących, zdeklarowanych wierzących, a nawet nieewangelizowanych katolików, którzy w niej uczestniczą. Sama w sobie nie służy jednak jako narzędzie ewangelizacji. Jest to uroczystość, podczas której wspólnota chrześcijańska zostaje wezwana do poddania się kształtującej mocy Słowa Bożego, do zjednoczenia swoich modlitw i ofiar z modlitwami i ofiarą Chrystusa, a w konsekwencji do antycypacji zjednoczenia z Bogiem w niebie poprzez przyjęcie Jezusa w Komunii Świętej jako *cibus viatorum* - pokarmu na drogę do nieba.

Dlatego nasze parafie muszą oferować stosowne spotkania, na które możemy zapraszać osoby z zewnątrz, sprawiać, by czuły się mile widziane, dawać im przestrzeń do bycia sobą i zadawania pytań.

5. Narzędzia do ewangelizacji

Narzędzie ewangelizacji to coś, czego używamy, aby stworzyć przestrzeń, w której ludzie mogą się otworzyć i dać się zaangażować w relację z Jezusem. Istnieją różne narzędzia do realizacji tego celu, które sprawdzają się w różnych konfiguracjach. Jednym ze skutecznych narzędzi stosowanych w skali globalnej jest program Alpha.

6. Znaczenie świadectwa

Świadectwa mogą sprzyjać kulturze ewangelizacji poprzez jej normalizację. Księża i świeccy mogą dzielić się historiami zapraszania ludzi do udziału w takich spotkaniach jak spotkania w ramach programu Alpha. Należy podkreślić, że „zwycięstwem”, świętowanym sukcesem, jest akt zaproszenia, a nie przyjęcie zaproszenia przez daną osobę. Osoby, które doznały łaski wiary dzięki parafii mogą dzielić się swoją historią.

Przedstawianie świadectw ma również wymiar nadprzyrodzony: uznają one moc i błogosławieństwo Boga, stanowią powód do dziękczynienia i wychwalania Go. Inspirują nas również do tego, by z większą ufnością zanosić do niego prośby w modlitwie. Ta modlitwa błagalna wyda owoce w postaci większego błogosławieństwa, a w ten sposób wstawiennictwo i oddanie czci Boskiej dobroci wpiszą się kulturę naszej parafii.

Alpha

Alpha nie jest programem katechezy. Jest to narzędzie służące ewangelizacji. Program Alpha można również uznać za przestrzeń, do której zapraszamy osoby, by mogły zgłębiać zagadnienie posiadania wiary i zadawać pytania związane z tą kwestią. Pomaga on parafiom żyć w kulturze ewangelizacji zapewniając wymiar, do którego wierni mogą *zapraszać* swoich niepraktykujących znajomych. Alpha stanowi wzorzec serdecznego przyjęcia w wydaniu radykalnym. Pozwala także ludziom być sobą w trakcie zgłębiania kwestii wiary i otwierania się

na przemieniającą moc Ducha Świętego. Stanowi również sposób pokazania innym jak ważna jest wspólnota i radości płynącej z posługi. W miarę angażowania się coraz większej liczby osób w program Alpha, kultura parafii zaczyna się zmieniać.

Na marginesie: Alpha nie jest przeznaczona dla „insiderów”. Powinniście dążyć do tego, aby co najmniej 50% waszych grup Alpha stanowili niewierzący. Dajcie się przekonać do tego, że najlepszym gościem Alphy jest osoba, która pierwszego wieczoru mówi: „Nie wiem, dlaczego tu jestem, nie jestem religijny”.

Progi nawrócenia

Z perspektywy Kościoła możemy czasem mówić o „preewangelizacji”, „ewangelizacji” i „formacji” lub „katechezie ustawicznej”. Innym sposobem postrzegania ewangelizacji jest perspektywa indywidualnej drogi wiary. Sherry Weddell, w swojej książce Forming Intentional Disciples [Kształtowanie celowego posłannictwa uczniów], mówi o „probach nawrócenia”, które prowadzą do posłannictwa uczniów. Ujmując rzecz bez ogródek składają się na nie następujące elementy:

1. Zaufanie

Osoba niewierząca musi dojść do momentu, w którym zaufa swojemu chrześcijańskiemu przyjacielowi. Bez takiego zaufania zawsze będzie istniała bariera. Chrześcijanin musi więc przekonać się do tego że ewangelizacja inkarnacyjna zaczyna się od prawdziwej i autentycznej przyjaźni. Przyjaźnimy się z ludźmi ze względu na to, jacy są, a nie dlatego, że mogą stanowić potencjalną „zdobycz” jako obiekt nawracania!

2. Ciekawość

Po zbudowaniu relacji opartej na zaufaniu osoba niewierząca może, z czasem, zainteresować się różnymi aspektami życia swoich przyjaciół. Kiedy znajomy wyznaje wiarę chrześcijańską, naturalną kolejną rzeczą ciekawość może objąć wymiar wiary.

3. Otwartość

Otwartość występuje wówczas, gdy ciekawość dotycząca wiary drugiego człowieka przeradza się w uznanie, że może ona nieść ze sobą jakieś dobro, z którego warto byłoby skorzystać. Nie jest to wprawdzie jeszcze przyjęcie wiary, ale zmiana przekonań pozwalająca przyjąć, że to nie jest przecież takie złe, a może nawet nieść jakieś korzyści.

4. Poszukiwanie

Poszukiwanie to kolejny krok. Jest to świadomy ruch od otwarcia na możliwość wiary do świadomego pragnienia jej przyjęcia. Jak również czas, w którym można zachęcić ludzi do modlitwy o dar wiary.

5. Nawrócenie

Nawrócenie stanowi początek nowej drogi opartej na świadomym przyjęciu Jezusa do swojego życia. Po deklaracji „tak” następuje chrzest lub nowy początek jaki niesie ze sobą. Jak również zapoczątkowanie posłannictwa uczniów.

Program Alpha jest tak skutecznym narzędziem ewangelizacji między innymi dlatego, że łagodnie przeprowadza ludzi przez te różne progi w okresie obejmującym niemal trzy miesiące.

Dodatkowe materiały

- Prosimy o zapoznanie się ze stroną 7, na której można zapoznać się z projektem „mapy drogowej” sporządzonej w parafii Św. Elżbiety Portugalskiej w Londynie, w Anglii, aby pomóc liderom parafii zrozumieć ścieżkę posłannictwa uczniów w ich kontekście.
- Prosimy o zapoznanie się ze stroną 8, gdzie przedstawiono definicje dotyczące powołań, które tworzą APEST,.

Wypożyczenie świętych; Jak w parafii św. Elżbiety kształtuje się celowo uczniów, którzy z radością przeżywają misję Jezusa Chrystusa

Etapy	ZD OB YW ANI E				KSZTAŁTOWANIE		POŚLANNICTWO	
	A. Przygotowanie gleby	B. Zasiew ziarna			C. Uprawa winnego krzewu		D. Wydawanie owoców	
Parafia jest zobowiązana na zapewniać	Serdeczne przyjęcie	Ewangelizację			Poślannictwo uczniów		Apostolstwo	
Charakterystykę poszczególnych osób	Poszukiwanie: Akceptacji Miejsca serdecznego przyjęcia Radosnej Wspólnoty docenienia piękna i dobra	Poszukiwanie: Głębokich przyjaźni Odpowiedzi na pytania Bezpiecznych przestrzeni do swobodnej rozmowy Spotkań transformacyjnych Inspirujących świadectw osobistych			Poszukiwanie: Ustawicznej nauki Budującego życia w modlitwie Osobistej przemiany Pomocy w zgłębianiu charyzmatów Wsparcia ze strony innych uczniów		Poszukiwanie: Radykalnego samo-poświęcenia Powszechnego powołania do świętości Możliwości misyjnych Sposobów realizacji charyzmatów Innych ludzi do ewangelizacji	
Progi nawrócenia	POCZĄTKOWE ZAUFANIE	CIEKAWOŚĆ	OTWARTOŚĆ	POSZUKIWANIE	POCZĄTKUJĄCY UCZEŃ	WZRASTAJĄCY UCZEŃ	UCZEŃ-MISJONARZ	OSOBA, KTÓRA KSZTAŁTUJE UCZNIA
	1. Początkowe zaufanie: osoba jest w stanie zaufać lub ma pozytywne skojarzenia z Jezusem Chrystusem, Kościołem, wierzącym chrześcijaninem lub czymś, co identyfikuje z chrześcijaństwem.Ufność <i>nie</i> jest tożsama z aktywną, osobistą wiarą. Bez jakiegoś „mostu zaufania” ludzie nie zbliżą się do Boga.	3. Otwartość: osoba przyznaje, że jest otwarta na <i>możliwość</i> osobistej i duchowej przemiany. Jest to jedna z najtrudniejszych przemian do dokonania przez postmodernistycznego niewierzącego.Otwartość nie jest zobowiązaniem do zmiany. Osoby otwarte lub po prostu przyznają się do tego, że są <i>otwarte na możliwość</i> przemiany.			5. Początkujący uczeń: ma za sobą zmianę postawy wobec Jezusa Chrystusa i ustanowionego przez Niego Kościoła, zmianę postawy wobec grzechu, złożył innym słowne wyznanie oddania się Jezusowi Chrystusowi, doświadcza pragnienia duchowego wzrostu, przyjął sakramenty chrześcijańskiego wtajemniczenia lub przystąpił do spowiedzi, jeśli jest już katolikiem.		7. Uczeń-misjonarz: zdecydował się osobiście odpowiedzieć na wezwanie do udziału w misji Kościoła i aktywnie dąży do szerzenia orędzia ewangelicznego.	
	2. Ciekawość: osoba odkrywa, że jest <i>zaintrygowana</i> lub pragnie dowiedzieć się więcej o Jezusie, jego życiu i naukach lub jakimś aspekcie wiary chrześcijańskiej. Ta ciekawość może obejmować zakres od zwykłej świadomości, że pojawia się nowa możliwość po dość intensywne doznanie.Niemniej osoba przekraczająca próg ciekawości nie jest jeszcze otwarta na osobistą przemianę. Ciekawość, chociaż nadal zasadniczo bierna, jest czymś	4. Poszukiwanie: osoba przechodzi od bierniej postawy do aktywnego poszukiwania, aby dowiedzieć się, kim jest Bóg, który ją powołuje. Można to porównać do „chodzenia ze sobą na poważnie”, niemniej nie jest to jeszcze małżeństwo.Poszukujący pytają: „czy jesteś tym, któremu oddam siebie?”Na tym etapie poszukujący jest zaangażowany w pilne poszukiwania duchowe, chce wiedzieć, czy może zaangażować się w Chrystusa w Jego Kościele.			6. Wzrastający uczeń: otworzył serce na Boga, co motywuje jego postawy i działania, jest gotowy do wszelkich poświęceń, aby wzrastać, jest zaangażowany w ciągłe wzmacnianie podstawowych nawyków życia chrześcijańskiego, z uwzględnieniem, między innymi, poszukiwania możliwości wewnętrznego rozwoju poprzez codzienną modlitwę wspieraną Pismem Świętym i czytaniem tekstów dotyczących wymiaru duchowego, wzrastanie w uświęceniu poprzez przyjmowanie sakramentów, budowanie charakteru poprzez Błogosławieństwa i kultywowanie cnót, praktykowanie uczynków miłosierdzia względem		8. Osoba, która kształtuje ucznia: doprowadziła kogoś do powierzenia swojego życia Jezusowi Chrystusowi i Jego misji oraz pomaga zaangażować się w dzieło ewangelizacji, otworzyła serce dla ludu Bożego i jest gotowa ponieść każdą ofiarę, aby pomóc drugiemu wzrastać, podejmuje decyzje życiowe, których podstawą jest rozważenie jak może najskuteczniej wypełnić „Ostatni nakaz”.	

	więcej niż tylko zwykłym zaufaniem.		duszy i ciała oraz otwartości na Ducha Świętego.	
Deklaracja wizji parafii	„Dążymy do tego, aby stać się wspólnotą radosną i zapraszającą innych do swego grona”	„gdzie ludzie w każdym wieku mogą się spotykać i powierzyć Chrystusowi”	„wzrastać przez formację i Ducha Świętego”	„i przyjmować zachętę do wyszukiwania praktycznych sposobów świadczenia o Bożej jedności w świecie
Pięć systemów	Wielbiąca wspólnota	Ewangelizacja	Posłannictwo uczniów	Duszpasterska posługa
Narzędzia parafialne	Kultura parafialna; Niedzielne nabożeństwa; Piękno; Katecheza, której podstawą jest rodzina	Alpha	Grupy łączące; Grupy uczniowskie, CCO Kanada Kursy	Formacja do misji; Ewangelizacja inkarnacyjna; Tabela głębi